

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ONBİRİNCİ SÛRE-İ CELİLE

HÛD SÛRE-İ CELİLESİ

Mekkî(; Mekke-i Mükerreme döneminde imiş)dir.

123 âyet-i kerîmedir.

O Rahman ve O Rahim olan Allah'ın ismiyle!

1- Elif! Lâm! Râ! (İşte bu Kur'ân-ı Kerîm) pek büyük bir kitaptır ki; (tüm yaptıklarında hikmet ve isabet sahibi olan bir) Hakîm ve (tüm kullarının bütün hallerini ve kendilerine yarayan şeyleri pek iyi bilen bir) Habîr tarafından âyetleri sağlamlaştırılmıştır(, içerisinde herhangi bir çelişki barındırmaktan, gerçeklere ve hikmetlere ters bir şey bulandırmaktan, fesâhat ve belağatını ihlal edecek ifadelere sahip olmaktan ve kendisinden sonra gelecek başka bir kitapla nesh olunmaktan korunmuştur), sonra da (inanç, hüküm, öğüt ve kıssaları ihtiva eden ayrı ayrı sûreler halinde) ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

2- (Bu büyük kitap sizlere) şöyle(ce ferman buyurmaktadır) ki; Allâh'tan başkasına ibadet etmeyin! Şüphesiz ki ben O'nun tarafından size tam bir uyarıcı ve büyük bir müjdeleyiciyim!

3- Ve yine şöyle ki; Rabbinizden (günahlarınız için) mağfiret talep edin, sonra da (her günah işlediğinizde geciktirmeksizin hemen) O'na tevbe edin ki O sizi (ömürlerinizin nihayeti için) belirlenmiş bir süreye kadar (sıhhat, afiyet, emniyet ve bitmez tükenmez nimetler içerisinde) güzel bir meta'la yaşatsın ve (salih amel bakımından) her fazlalık sahibine (dünyada da âhirette de) o fazlalığını(n mükâfatını tastamam) versin! Eğer (getirdiğim hidâyetten) yüz çeviri(p de eski kâfirliğinizi sürdürü)rseniz, muhakkak ki ben size karşı o (dehşeti) pek büyük olan (kıyamet) günün(ün) azâbın(ın gelip çatmasın)dan endişelenmekteyim!

4- (Öldürülüp diriltilmenizden) dönüşünüz ancak Allâh(ın manevi huzurun)a (olacak)dır! Zaten O, her şeye (hakkıyla gücü yeten bir) Kadîr'dir.

5- Haberdâr olun ki; gerçekten onlar (kendi bâtil ve gülünç inançlarına göre güya) O (Allâh-u Azîmü'sşâ)ndan (sırlarının) gizlenme(sini) istedikleri için (ve Allâh onların konuştuklarını ve niyetlerini öğrenip de, peygamberine ve müminlere bildirmesin diye evlerine girerler,) göğüslerini eğip bükürler (ve elbiselerini üzerlerine çekerler)! / Şüphesiz onlar (Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e son derece düşman oldukları halde) ondan (bu nefretlerini) gizleyebilmeleri için (kendisine karşı güler yüzlü ve tatlı dilli davranırlar ve böylece) göğüslerin(in barındırdığı düşmanlık ve kinler)i çeviri(p gizle)rler. / Onlar (Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e) görünmemeleri için ondan

göğüslerini çeviri(p arkalarını döne)rler. / **İyice bilin ki; onlar** (yataklarına girip, yorganlarına ve) **elbiselerine büründükleri zaman** / (Allah ve Rasûlünden gizlenmek ve Kur'ân'ı duymamak için) **elbiselerini kendilerine örtü yaptıklarında** / (bile) **O** (Allâh-u Te'âlâ), **gizlemekte oldukları şeyleri de, açıklamakta buldukları şeyleri de bilmektedir.** Zira **şüphesiz ki O, sinelerin sahip olduğu şeyi**(; kalplerin barındırdığı tüm sırları, niyet ve inançları hakkıyla bilen bir) **Alîm'dir.**

6- Yer(yüzün)**de hafifçe yürüyen hiçbir canlı** (bile) **yoktur ki, rızkı Allâh'a âit olmasın!** **O, onların** (babalarının sulplerindeki yerlerini de, dünyaya çıkışlarının ardından hayatlarını sürdürecekleri mesken ve) **karargâhlarını da,** (ana rahimlerinde ve ölümlerinin ardından defnedilip) **emanet bırakıldıkları yerleri de bilmektedir.**

(Tüm canlıların sayısı, rızıkları, yerleri, kaderleri ve ecelleri, işte bunların) **hepsi,** kendisine bakan meleklerle) **pek açık olan** / (içinde bulunanları, kendisine bakanlara) **açıklayıcı olan** / (Levh-i Mahfuz nâmındaki) **bir kitaptadır.**

7- Ancak O'dur O Zât ki; Arş'ı su üzerindeyken, gökleri ve yeri (dünya günlerinden) **altı gün**(e denk gelen bir müddet içerisinde)**de yaratmıştır!**

Tâ ki O, hanginiz amel bakımından daha güzel (gayret edeceksiniz) **diye sizi imtihan** (edenin muamelesine tâbi) **etsin!**

Andolsun ki; sen (o müşriklere): **"Gerçekten de siz, ölüm(ünüz)den sonra diriltilecek kimselersiniz!"** diyecek olsan, yemin olsun ki o **kâfir olmuş kimseler elbette: "İşte bu** (Kur'ân'ın verdiği asılsız ve aldatıcı haberler), **pek açık bir büyüden başka bir şey değildir!"** diyecektir.

8- Kasem olsun ki; Biz sayılı bir (vakit) **topluluğ(un)a kadar onlardan azabı geciktirecek olsak, yemin olsun şüphesiz ki onlar** (alay ederek): **"Onu durduran şey nedir?"** diyeceklerdir.

Agâh olun ki; o (tehdit edildikleri azap Bedîr'de) **kendilerine geleceği gün, o onlardan çevrilecek** (kadar basit) **bir şey olmamıştır.** Kendisiyle **alay etmekte bulunmuş oldukları o şey,** (işte o zaman) **kendilerini çepeçevre kuşatmış olacaktır.**

9- Yemin olsun ki; Biz insana tarafımızdan bir rahmet(i, lezzetini hissedecek şekilde) tattırsak da, sonra onu ondan çekip alacak olsak, gerçekten de o, (sabrının kıtlığından ve Allâh'a güvensizliğinden dolayı) **elbette tamamen ümit kesen ve** (evvelce sahip olduğu nimetlere nankörlük ederek onları) **çokça inkâr eden bir kişidir!**

10- Andolsun ki; bir de Biz (hastalık ve fakirlik gibi) **kendisine dokunan bir zarardan sonra ona** (sıhhat ve zenginlik gibi) **bir nimet tattıracak olsak, hiç şüphesiz ki elbette o: "Kötü şeyler** (ve tüm musibetler) **benden** (kaybolup) **gitti!"** der.

Muhakkak ki o, elbette (nimetlere aldanarak nimet vereni unutan) **pek** (şımarık ve) **sevinçli biridir,** (şükürle meşgul olacak yerde insanlara karşı kibirlenip) **çokça böbürlenicidir.**

11- Ancak o kimseler ki (Allâh-u Te'âlâ'ya gerçekten inanıp, kaza ve kaderine tam manasıyla teslim olarak, başlarına gelen tüm belâlara) **sabretmişlerdir ve** (geçmiş gelecek tüm nimetlerine karşı Allâh-u Te'âlâ'ya şükür mâhiyetinde) **sâlih ameller işlemişlerdir!**

İşte sana! Onlar, (beşeriyet gereği işlemiş oldukları tüm günahlar için) **geniş bir mağfiret ve** (güzel amellerine mükâfat olarak) **pek büyük bir ecir sadece onlar içindir!**

12- (Habîbim!) **Şimdi o** (müşrik ola) **nlar:** "(Krallar gibi peşine insanları sürüklemesi için gökten) **onun üzerine** (bolca dağıtacağı) **bir hazine indirilseydi ya!**

Ya da beraberinde (bizim de göreceğimiz şekilde onu doğrulayan) **bir melek gelseydi ya!" diyorlar diye belki de sen sana vahyolunmakta olanın bir kısmını** (insanlara tebliğ etmeyi) **bırakacaksın ve onu** (kendilerine okuduğun zaman karşılaşacağı)n (hakaret ve inkârlar) **la göğsün daralacaktır.**

(Onlar seni reddetmişler, ya da seninle alay etmişler diye sana ne oluyor ki bundan darlanıyorsun?) **Sen ancak bir korkutucusun!** (Onların tüm sözlerini ve işlerini gözetip, gereken cezayı vermek dâhil) **her şeye** (hakıyla kefil ve) **Vekil olan ise, ancak Allâh'tır.** (Öyleyse ancak O'na güven, işlerini sadece O'na ısmarla! O müşriklerin cahilliklerine ve alaylarına aldırmaksızın, büyüklük taslamalarını da önemsemeksizin, geniş bir kalp ve açık bir göğüsle vahyi tebliğe devam et!)

13- Yoksa onlar (senin Kur'ân'ı kendiliğinden kurduğunu iddia ederek): **"Onu kendisi uydurdu!" mu diyorlar?** (Habîbim!) **De ki:** **"Öyleyse Allâh'tan başka gücünüzün yetmiş olduğu kimseleri,** her işte size yardımcı olduklarına inandığınız putlarınızı ve dara düştüğünüzde görüşlerine başvurduğunuz kâhinlerinizi) **çağırın da,** (fesâhat, belağat ve eşsiz dizim hususlarında) **onun misli olabilecek uydurulmuş on sûre** (meydana) **getirin. Eğer** (Kur'ân'ı benim uydurduğuma dâir iddianızda) **doğru kimseler olduysanız,** (bunu ispatlamanız gerekir)!

14- (Ey Habîbim ve ey Kur'ân'ın karşı konulmaz mucizesini savunan Müslümanlar!) **Eğer** (onun benzeri bir kitap derlemek üzere çağırdığınız) **o kimseler siz**(in bu talebiniz) **e icabet edemiyorlarsa, bilin ki; o** (Kur'ân-ı Kerîm) **ancak Allâh'ın** (ezelî ve ebedî olan eşsiz) **ilmiyle indirilmiştir.** (Zira Kur'ân-ı Kerîm'de bulunan âciz bırakıcı üslûba ve kimsenin bilemeyeceği gaybî meselelere Allâh-u Te'âlâ'nın ilmi dışında hiçbir bilgi erişemez.) **Zaten O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur** (ki, O'nun bildiklerini bilebilsin ve O'nun kudretinin eriştiği şeylere güç yetirebilsin)! **Artık** (Kur'ân'ın hak oiuşu ve şirk yolunuzun bâtıllığı hususunda bir şüphenez kalmadığına göre) **siz İslâm'a giren kimselersiniz değil mi?"**

15- Her kim (kâfir ve münafık olduğu halde, fakirlere yardım ve ana-babasına iyilik gibi, görünüş itibarıyla sâlih ameller yaparken), **o âdi** (dünya) **hayatı(nı) ve onun** (sıhhat, emniyet, çok mal, evlat ve riyaset gibi) **ziynetini arzu etmekteyse, o kişilere amellerini**(n karşılığını) **orada tastamam veririz de, kendileri orada bir eksiltmeye uğratılmazlar!**

16- İşte sana! Onlar ancak o kimselerdir ki; âhirette kendileri için ateşten başka bir şey yoktur. (Zira onların bütün gaye ve gayretleri dünyayı kazanma uğrunda tükendiğinden, dünyada da bu muratlarına erdiklerinden, kendileri için ebedî cehennem azabından başka bir nasip kalmamıştır.) **Onların** (Allah rızası için değil de, dünyevî maksatlarla) **yapmış oldukları o** (güzel görünümlü) **şeyler** (âhirete kavuştukları zaman) **orada boşa çıkmıştır.**

Onların yapmakta bulunmuş oldukları şeyler (Allah rızası için yapılmış olsaydı, kendilerine iki cihanda da yarayacaktı. Ama iman ve ihlâs sahibi olmadıklarından, yaptıkları tüm iyilikler) **zaten bâtil** (ve faydasız)dı!

17- Yoksa (sadece dünya hayatını gaye edinmiş ve birtakım asılsız fikirlere uymuş olan kişi, hiç) **o** (Rasûlümüz olan) **kimse** (gibi) **midir ki o, Rabbinden** (kendisine indirilmiş olan Kur'ân gibi) **pek açık ve çok büyük bir delil üzere bulunmuştur, O** (Allâh-u Sübhânehû) **nun tarafından bir şahit** (olan Cibril) **de ardınca gitmektedir** (ve hiç

kendisinden ayrılmayarak dâima onu desteklemektedir, koruyup doğrultmaktadır) / **onu kendisine O (Allâh-u Sübhânehû)nun tarafından bir şahit (olan Cibril) okumaktadır I, üstelik öncesinde(, din konusunda kendisine uyulacak) bir önder ve (indirilenlere) büyük bir (nimet ve) rahmet olarak Mûsâ'nın kitabı bulunmaktadır (ki, o da onun geleceğini müjdelemektedir). İşte sana! O (Tevrat'a inana) nlar bu (Kur'â)na (da) inanmaktadırlar. Ama o (Mekke müşrikleri ve Kur'ân-ı Kerim aleyhine birleşen diğer) hiziplerden her kim onu inkâr ederse, artık ona vaad edilen yer ancak o ateştir.**

O halde sen o (Kur'ân'ın Allâh-u Te'âlâ tarafından indirilmiş olduğu)ndan hiçbir şüphe içinde olma! (Böyle bir şey senden asla beklenmezse de, bütün ümmetin, kendilerini şüpheden kurtaracak sağlam görüşlere sahip olmaya çalışsın.)

Gerçekten de o, (seni dînî ve dünyevî konularda terbiye eden) Rabbinden (indirilmiş) bir haktır. Lâkin insanların çoğu (, kimi anlayış noksanlığı, kimi de kibir ve inadı nedeniyle bu hakikate) inanmazlar.

18- ("Melekler Allâh'ın kızlarıdır" ve "Putlar Allâh nezdinde şefaathilerdir" gibi sözler ederek) **Allâh'a karşı bir yalan uydurmuş olan kimseden daha zâlim kim olabilir? İşte sana! Onlar (bu en büyük zulüm ve iftira damgasını yemiş olarak) Rablerin(in huzûr-u manevîsin)e arz edileceklerdir.**

O (zaman melekler, peygamberler, müminler ve kendi uzuvları dâhil mahşerde hazır bulunan tüm) şahitler de: "İşte ancak bunlardır o Rablerine karşı yalan söylemiş olan kimseler! Bilin ki; Allâh'ın laneti bu zâlimlerin üzerindedir!" diyecektir.

19- O (zâlim) kimseler ki (halkı) Allâh'ın yolundan alıkoymaktadırlar ve ona (girmek isteyenleri engellemek için) bir eğrilik (ve çelişki) ara(yarak, dosdoğru gerçekleri eğri büğrü gösterip, insanların doğru yolu kabullenmesine engel çıkar)maktadırlar. Âhireti inkâr edenler de onlardır, ancak onlar!

20- İşte sana! Onlar (bunca genişliğine rağmen) yer(yüzün)de (nereye kaçarlarsa kaçsınlar, kendilerine azap etmek isteyen Allâh-u Te'âlâ'yı) âciz bırakıcı I (Allâh-u Te'âlâ'nın azabından) kaçabilici I kimseler olmadılar!

Onlar için Allah'tan başka (yardım talebinde bulunabilecekleri) dostlardan hiçbiri de yoktur!

(Sapıklıklarına ilâveten insanları da saptırdıkları için) **bu kişilere azap katlanacaktır. Çünkü onlar (hakka karşı olan nefretlerinden dolayı Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in okuduğu hakikatleri) dinlemeye istekli olarak güç yetirmekte (ve buna tahammül edebilmekte) olmadılar. Onlar (içlerinde ve dışlarında bulunan bunca âyetlerden göz yumdukları için gerçekleri) görmekte de değildiler!**

21- İşte sana! Ancak onlardır o kimseler ki (sapıklığa karşı hidâyeti, dünyaya karşı âhireti değiştiklerinden dolayı) kendilerini (zarar ve) hüsrana uğratmışlardır. ("Melekler ve putlar Allâh indinde bizim şefaathilerimizdir!" diyerek taptıkları bâtil ilâhların şefaathilerine mazhar olacaklarına dâir) uydurmakta bulunmuş oldukları şeyler de kendilerinden (uzaklaşıp) kaybolmuştur.

22- (Şu) gerçekleşti ki; şüphesiz ancak onlar, (cennette bulunan yerlerini satıp, karşılığında cehennem derekeleri kazandıklarından,) âhirette en çok (zarar ve) hüsrana uğraya(cak ola)nların ta kendileridir!

23- Muhakkak o kimseler ki (tasdik edilmesi gereken tüm hakikatlere) iman etmişlerdir, (Allâh-u Te'âlâ'nın rızasına uygun ve kabule elverişli olan namaz, oruç, hac ve zekât gibi)

sâlih ameller işlemişlerdir ve (hem huşu' hem de tevazu içerisinde) **Rablerin**(in taat ve ibadetin)e (tamamen yönelip, O'na) **bağlılıkla sükûnet** (ve huzur) **bulmuşlardır!**
İşte sana! Gerçekten cennetin ayrılmaz yârânı ancak onlardır! Kendileri orada ebedî kalıcılardır.

24- (Hakkı görüp duyan ve doğruya uyan müminlerle, Allâh'ın âyetlerine karşı kör ve sağır kalan kâfirlerin oluşturduğu) **o iki fırkanın şaşılacak hâli**, (yaratılıştan) **kör ve sağır**, **çok iyi gören ve pek iyi işiten kimseler gibidir. Bu ikisi benzetme bakımından / sıfat olarak / durum itibarıyla / denk olabilirler mi?**

Hâlâ (bu iki fırkanın hiçbir bakımdan eşit olmadığı konusunda şüphede kalacaksınız da, size anlatılan misalleri) **iyice düşünmeyecek misiniz?**

25- Andolsun ki; muhakkak Biz Nuh'u kavmine (bir rasûl olarak) **gönderdik** (de o onlara şu tebliğlerde bulundu) **ki: "Şüphesiz ben size** (gönderilen ve sizi azaba düşürecek sebeplerle kurtuluş yönlerini) **iyice açıklayan bir uyarıcıyım!**

26- Şöyle ki; Allâh'tan başkasına ibadet etmeyin! Gerçekten ben (Allâh-u Te'âlâ'dan başkasına tapmanız hâlinde başınıza gelip çatacak ve yöneldiği kişiye dünyada da, âhirette de) **pek acı verecek olan büyük bir günün azabından size karşı endişelenmekteyim!"**

27- Bunun üzerine kavmi içerisinde kâfir olmuş o ileri gelen kişiler: "Biz seni ancak kendimiz gibi bir beşer olarak görüyoruz!

Yine seni görüyoruz ki, sana ancak kendileri bizim en rezillerimiz olan o (düşük) **kimseler** (iyice düşünmeksizin) **ilk görüşte tâbi olmuştur.** (İyi araştırarak olsalardı, onların da sana uymayacak olduklarını biliyoruz!)

(Sen ve adamların dâhil,) **sizin için bize karşı** (size uymamızı gerektirecek) herhangi **bir üstünlük de / fazlalık da / göremiyoruz. Doğrusu biz sizi** (sözü ve davası bir olan) **yalancılar sanıyoruz!" dedi(ler).**

28- (Nûh (Aleyhisselâm) onlara cevaben:) **dedi ki: "Ey kavmim! Gördünüz mü?** (Söyleyin bakayım!) **Eğer ben Rabbinimden** (gelen ve davamın doğruluğuna şahitlik yapacak nitelikte olan) **açık bir delil üzere bulunmuş olsaydım ve O bana Kendi katından** (peygamberlik gibi) **büyük bir rahmet vermiş de, bu size** (değer verdiğiniz saltanat ve servet gibi şeyler yoluyla açıklanmayıp, bilakis fakir ve bayağı saydığınız kişiler vasıtasıyla ulaştığı için) **gizli bırakılmışsa; siz** (benim getirdiğim hidâyet ve rahmeti inceleyip tercih etmeyen ve) **ona karşı isteksiz olan kimselerken, biz mi sizi ona** (inanmaya) **zorlayacağız?**

29- Ey kavmim! Ben o (tebliğin size ulaştırılması)na **karşılık sizden bir mal istemiyorum. Benim ecrim ancak Allâh'a âittir.**

(Âhirette mükâfatımı o verecektir. Bana iman eden fakirlerden hoşlanmıyorsunuz, ama sizin hatırlığınız için) **ben o iman etmiş kimseleri asla kovacak biri değilim.**

Zira şüphesiz ki onlar Rableri (nezdinde mertebe sahipleridir, âhirette de O'nun nimetleri)ne **kavuşucu kimselerdir.** (Dolayısıyla onları kovan kimse Rableri katında cezaya müstehak olur.)

Lâkin ben sizi öyle bir toplum olarak görüyorum ki, (bilinmesi gereken şeyler hakkında, özellikle de Rabbinize kavuşacağınız ve O'nun huzurunda bu kişilerin sizden daha hayırlı olduğu hususunda) **cehalette bulunmaktasınız.**

30- Ey kavmim! Ben onları kovacak olursam, Allâh'tan (gelecek azaba karşı) bana kim yardım edebilir? Siz hiç mi düşünmüyorsunuz (da, onları kovarsam iman edeceğinizi söylüyorsunuz)?

31- Ben size: 'Allâh'ın (rızkının) hazineleri benim yanımdadır!' demiyorum (ki, benim madden sizden üstün olmadığımı iddia ediyorsunuz). Ben (Allâh'ın bildirmedığı) gaybı da bil(diğimi söyle)miyorum (ki, bu iddiamı uzak görerek beni inkâr ediyorsunuz). Yine ben (size): 'Gerçekten ben bir meleğim!' de demiyorum (ki, 'Sen ancak bizim gibi bir beşersin!' diyerek benim peygamberliğime itiraz ediyorsunuz). Ben (sizi hoşnut edeyim diye,) gözlerinizin küçümsemekte olduğu / beğenmediği / o (fakir) kimseler için: Allâh bunlara (iki cihanda da) asla hiçbir hayır vermeyecektir!' de diyemem! Allâh onların içlerinde bulunan (itikadın nedenli doğru olduğunu, kalplerinin hayır ve şerden neler barındırdığını) hakkıyla bilendir! Muhakkak ben o(nların açıkladıkları ifadeleri yalanlayıp, imanlarını geçersiz sayarak kendilerini kovduğum) takdirde elbette (onlara haksızlık eden) zâlimlerdenim (demektir ki, ben böyle bir zulmü asla kendime yakıştıramayacağımdan, bu tür muameleyi onlara reva göremem)!"

32- O (müşrik ola)nlar;

"Ey Nûh! Gerçekten sen (yolumuzdan dönmemiz için) bizimle mücâdele ettin ve çekişmemizi çok uzattın / bize karşı çokça mücâdele çeşitleri ortaya koydun /

O halde bize vaad etmekte olduğun o (peşin azaplarla ilgili) şeyleri bize getir! Eğer sen (bu tehdidinde) doğru kimselerden olduysan(, dediğini yap da görelim)!" dediler.

33- (Nûh (Aleyhisselâm)) dedi ki: "(Çabucak istediğiniz azapları meydana getirmek benim gücüm dâhilinde değildir.) Dilerse onu size ancak (O Kendisini inkâr edip emrine karşı geldiğiniz) Allâh getirebilir. Ama (eninde sonunda azap size peşinen veya gecikmeli olarak mutlaka gelecektir,) siz (başınıza gelecek azabı savuşturarak yahut ondan kaçıp kurtularak Allâh-u Te'âlâ'yı) asla âciz bırakıcı kimseler olamazsınız!

34- Allâh (sizin hür irâdenizle kötü yolu tercih ettiğinizi bildiği için) sizi saptırmayı dilemekte bulunmuşsa, ben size (ne kadar) iyilikte bulunmamı arzulasam da, bu iyilikseverliğim size fayda vermez!

(Sizi yaratan ve bütün işlerinizi yöneten) Rabbiniz ancak O'dur! Ve (sonunda) ancak O'na döndürüleceksiniz(, O da yapıklarınızın karşılığını tastamam verecektir)!"

35- Yoksa o (Nûh (Aleyhisselâm)ın müşrik kavminden ola)nlar (Nûh (Aleyhisselâm)ın getirdiği hak ve hakikatler için): "Onu o uydurdu!" mu diyorlar? (Ey Nûh!) De ki:

"(Farz-ı muhâl) ben onu uydurduysam, benim günah işlemem(in vebâli), sadece benim aleyhimedir.

Ama ben de sizin (bana iftira isnat ederek) işlemekte olduğunuz o günah(ın cezasın)dan tamamen uzağım!"

36- Böylece (dokuzyüzelli sene süren uzunca ve çileli tebliğ vazifesine sabrettikten sonra) Nûh'a vahyolundu ki: "Şu bir gerçek ki; (ne kadar tebliğ etsen de, bundan sonra) senin kavminden (bu güne kadar) hakikaten iman etmiş olandan başkası asla inanmayacaktır. Artık sen onların yapmakta bulunmuş oldukları (inkâr, alay ve eziyetler gibi) şeyler yüzünden felakete uğramış gibi üzülme!

37- (Kâfirlerin saldırısını önlemek ve yanlış bir sanat icra etmeni engellemek üzere) Bizim gözetimimizle / ilmimizle(; bilgimiz dâhilinde) / korumamızla / ve (o gemiyi nasıl

yapacağını talim eden) **vahyimizle o gemiyi sağlamca yap!**

O (inkâr ederek) **zulmetmiş olan kimseler**(in kurtuluşu) **hakkında ise** (rica ve duada bulunmak suretiyle) **Benimle muhatap olma! Şüphesiz ki onlar boğul**(malarına hükmolun)**muş kimselerdir."**

38- O (Nûh) o gemiyi sağlamca yapıyor; kavminden ileri gelenler ise, kendisine her uğradıkça onunla alay ediyorlardı.

(Bunun üzerine o kendilerine) **dedi ki: "Siz bizimle alay ediyorsanız, siz (bizimle) alay etmekte olduğunuz gibi, şüphesiz biz de sizinle(, dünyada boğulurken, âhirette de yanarken) alay edeceğiz!**

39- Yakında bileceksiniz o kimseyi ki kendisini rezil edecek / alçaltacak / helak edecek / büyük bir azap ona gelecek ve daimî olan korkunç bir azap onun üzerine konacaktır."

40- Nihayet (gemiye binme) **emrimiz geldiğinde ve o** (Havvâ (Radyallâhu anhâ)dan kalma, taştan yapılmış) **tandır**(dan su fıskırıp kuvvetlice yükselerek) **kaynadığında Biz** (Nûh'a): "(Boğulmaktan selâmet bulacak kimselerin ve zürriyetlerinin faydalanması için, canlıların) **her birinden** (erkek ve dişi olmak üzere) **iki eşi bir de aleyhinde** (helak) **söz(ü) geçmiş olanlar dışındaki aileni**(; Müslüman olan hanımınla üç oğlunu) **ve iman etmiş bulunan** (diğer) **kimseleri ona yükle!"** buyurduk. **Zaten onunla birlikte pek az kimseden başkası iman etmedi.**

Müfessirlerin beyanına göre; Nûh (Aleyhisselâm) ile birlikte gemiye binenler hakkında birkaç görüş vardır: Katâde, İbni Cüreyc ve Muhammed ibni Kâ'b el-Kurazî (Radyallâhu anhum) gibi âlimlerin beyanına göre gemide bulunanlar sekiz kişi olup, bunlar da Nûh (Aleyhisselâm) ve Müslüman olan eşi, Sâm, Hâm ve Yâfes isimli üç oğlu ve eşleridir. Muhammed ibni İshâk (Rahimehullâh)a göre; hanımlar hâriç on kişiydiler. İmam-ı Mukâtil (Rahimehullâh)a göre; kadınlı erkekli yetmiş kişiydiler. İbni Abbâs (Radyallâhu anhümâ)dan rivayete göreyse seksen kişiydiler. Netice itibarıyla dünya halkı içerisinde bir azınlık oldukları kesindir. Nûh (Aleyhisselâm)ın üç oğlundan Sâm; Arap ırkının babası, Hâm; zencilerin babası, Yâfes ise Türklerin babasıdır. Bugün dünyada yaşayanların tamamı Nûh (Aleyhisselâm)ın oğullarından türemiş olması hasebiyle Nûh (Aleyhisselâm) "Beşerin ikinci babası" lakabıyla anılmıştır.

41- (Nûh (Aleyhisselâm), maiyetinde bulunan müminlere) dedi ki: "(Allâh'ın emriyle) ona binin! Onun akışı da, duruşu da Allâh'ın adı(nı zikretmek) ile (gerçekleşecek)dir. Şüphesiz ki benim Rabbim, elbette (inananları çokça bağışlayan bir) **Gafûr'dur,** (kendilerine çokça acıdığı için onları tufandan kurtaran bir) **Rahîm'dir."**

42- O (gemi), **dağlar gibi dalgalar içinde onları akıtıp götürüyorken Nûh,** (kendilerinden) **ayrı bir yerde bulunan oğluna: "Ey oğulcuğum! Bizimle birlikte** (iman ederek bu gemiye) **bin, sen kâfirlerle beraber olma!"** diye seslendi.

43- O (Ken'ân isimli oğlu): **"Birazdan beni sudan koruyacak bir dağa sığınacağım!" dedi. O** (da onu bu asılsız fikrinden çevirmek ve kendisine gerçeği açıklamak için): **"Bugün o acıyan** (ve rahmeti gazabını geçmiş bulunan Allâh-u Te'âlâ)dan **başka, Allâh'ın** (azap) **emrinden koruyacak hiçbir kimse yoktur! / (Allâh-u Te'âlâ'nın) acımış olduğu kimse dışında bugün Allâh'ın** (azap) **emrinden hiçbir kurtulan yoktur.' / Bugün Allâh'ın emrinden, O'nun acıdığı kimse(nin durduğu yer olan gemi) dışında hiçbir kurtarıcı (mahal) yoktur! /"** dedi. **Böylece** (baba-oğul konuşmayı henüz

bitirmemişlerdi ki;) **dalgalar aralarına girdi de nihayet o, boğulanlardan oldu.**

44- (Neticede bütün kâfirler tûfâna gark olunca, Allâh tarafından:)

"Ey yer! (Üzerinde taşıdığıın) suyunu çek! Ey gök! Sen de (yağmurunu) tut!" buyruldu. Derken su azaldı, (kâfirlerin helak edilip, müminlerin kurtarılmasıyla ilgili) o iş bitirildi ve o (gemi), Cûdî (dağının) üzerine yerleşti de (o zaman): "O zâlimler toplumuna (Allâh'ın rahmetinden) uzaklık olsun (ve onlar helak olsun)!" buyruldu.

45- (Gözü önünde çocuğunun helak olduğunu gören) **Nûh, Rabbine nida etti de:**

"Ey Rabbim! Şüphesiz ki oğlum benim ehlimdendir! (Sen de bana ailemi kurtaracağına dâir söz vermiştin.) Senin vaadin ise gerçeğin ta kendisidir.

Ama hâkimlerin en güçlü hüküm vereni ancak Sensin! (Karar verenlerin hepsinden daha bilgili ve adaletli olduğun için, diğerlerinin hükmü iptal edilebilirken. Senin kararın asla bozulamaz, ben de Senin kararına razıyım!) / Hikmet sahiplerinin en hikmetlisi ancak Sensin! (Hikmetinden sual olmaz ama bana bunun hikmetini beyan eder misin?) /" dedi.

46- (Allâh-u Te'âlâ) **buyurdu ki:**

"Ey Nûh! Şu muhakkak ki o, senin (dininin) ehlinde değildir.

Şüphesiz ki o(nun tüm işleri), sâlih olmayan (şeyler olduğundan, artık büsbütün kendisi bozuk) bir amel (haline gelmiş) dir./ Muhakkak ki o, sâlih olmayan bir amel(e sahip) dir./ Şüphesiz ki bu (şekilde dua yapman), uygun olmayan bir ameldir. /

Artık sen, kendin için (istediğin, fakat doğru bir istek olup olmadığı) hakkında hiçbir bilgi(n) bulunmayan bir şeyi Benden isteme! Gerçekten de Ben, (bu gibi isteklerin uygunsuzluğunu) bilmeyenlerden olursun (da, onlar gibi hikmete muvâfık düşmeyen dualarda bulunursun) diye (bunu yapmaman için) sana vaaz ediyorum!"

47- (Rabbinin bu nasihatini kabul kulağıyla dinleyen Nûh (Aleyhisselâm)) **dedi ki: "Ey Rabbim! Muhakkak ben, kendisi(ni istememin doğru olup olmayacağı) hakkında benim için hiçbir ilim bulunmayan bir şeyi Senden istememden Sana sığınıyorum! Eğer benim için (bu uygunsuz isteğimi) bağışlamada bulunmazsan ve bana acı(yıp da makbul bir tevbe nasip etmezsen, bir de beni benzeri bir yanılığa düşmekten koru)mazsan, (şüphesiz ki) ben (zarar ve) hüsrana uğrayanlardan olurum!"**

Nûh (Aleyhisselâm)ın bu sığınması, aslında âhirette amel bakımından zarara düşenlerden olmaması için yapmış olduğu bir taleptir. Zira düşmanların helaki ve dostların kurtuluşuyla ilgili böyle bir nimete şükredek yerde, gaflete düşüp yararsız şeylerle meşgul olmak, hele de kötü amele sahip olduğu bildirilen bir kişinin kurtuluşu için duayla uğraşmak, hiç şüphesiz ki kâr getirmeyecek ve açıkça zarara sevk edecek bir muameledir!

48- (Gemiden inme zamanı gelince) **buyruldu ki:**

"Ey Nûh! Sana ve seninle birlikte olan ümmetlere / seninle birlikte bulunanlardan (türeyip var) olacak birtakım (Müslüman) ümmetlere / Bizden bir selam / (boğulmak gibi âfetlerden kurtuluş ve) selamet / ve (hem neslin, hem de rızkın hususunda) bereketler(e nâiliyet) ile (o gemiden) in! (Senin neslinden gelecek) birtakım (kâfir) ümmetler ise, ileride onları (yaratıp, sınırlı bir zaman bol rızıklarla) rahatça yaşatacağız, sonra da (âhirette) pek acı verici büyük bir azap Bizim tarafımızdan onlara dokunacaktır."

49- (Habîbim!) **İşte sana! Bu (anlatıla) nlar, ken dilerini sana vahyette olduğumuz**

ğayb haberlerindedir ki; ne sen, ne de kavmin işte bu (Kur'â)ndan önce onları bilmekte değildin!

Öyleyse (Nûh (Aleyhisselâm) sabrettiği gibi, risâleti tebliğdeki zorluklara ve kavminin eziyetlerine karşı) **sen de sabret!**

Şüphesiz ki (dünyada galibiyet, âhirette de cennetle sonuçlanacak) **o** (güzel) **akıbet** (şirkten ve inkârdan sakınan) **müttakilere aittir.**

50- Âd (toplumun)a **da** (soyca) **kardeşleri Hûd'u** (peygamber olarak gönderdik)! **O** (elçilik vazifesini alır almaz onlara) **dedi ki: "Ey kavmim! (Sadece) Allâh'a ibadet edin! Sizin için O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur!**

Siz (hiçbir ilme dayanmayan,) **ancak** (evvelce yontup yaptığınız, sonra da taptığınız bu faydasız ve zararsız putları ibadette Allâh-u Te'âlâ'ya ortak ederek, sonra da onları Allâh nezdinde şefaathçiler ilan ederek) **iftirada bulunan kimselersiniz!**

51- Ey kavmim! O (tebliğin size ulaştırılması)na **karşılık ben sizden bir ücret istemiyorum. Benim ecrim ancak, O beni yaratmış olan Zât'a aittir.**

Hâlâ (akıllarınızı kullanıp da, haklıyı haksızı ve doğruyu yanlış) **anlamayacak mısınız?**

52- Bir de ey kavmim! (İman ederek) **Rabbinizden bağışlanma isteyin! Sonra da** (evvelce işlemiş olduğunuz şirk koşma günahınızdan) **O'na tevbe edin ki, bolca akar bir halde göğü(n yağmurunu) üzerinize salsın ve** (kısırlaşan hanımlarınıza nesiller vermek suretiyle) **kuvvetinize kuvvet katarak sizi artırsın.**

Ama siz (şirk ve inkâr günahında ısrar eden) **suçlu kimseler olarak** (benim bu davetimden) **yüz çevirmeyin!"**

53- (Bu etkili nasihatlere rağmen onlar aşırı inatları yüzünden) dediler ki: "Ey Hûd! Sen bize (davanın doğruluğuna delâlet eder nitelikte) **hiçbir açık delil getirmedin. Biz senin sözünden sebep ilâhlarımız(a tapmayı) asla bırakıcı kimseler değiliz. Zaten biz asla sana inanacak kişiler de değiliz!**

54- Biz (senin hakkında) **ancak: 'İlâhlarımızdan biri sana** (delilik gibi) **pek büyük bir kötülük isabet ettirmiş!' diyebiliyoruz."** (Bunun üzerine Hûd) **dedi ki:**

"Şüphesiz ben Allâh'ı şahit koşuyorum, siz de şahit olun ki gerçekten ben, sizin (Allâh'a) şirk koşmakta olduğunuz şeyler(e tapmaktan ve onları bir şey yerine koyup endişelenmek)den tamamen uzağım.

55- (Yine şahit olun ki; ben) O'ndan başkasın(a tapmaktan da, O'ndan gayrinden korkmak)dan (da uzağım)!

Artık (sizin dediğiniz gibi ilâhlarınız, kendilerine ibadeti engelleyen kişilere zarar verme gücüne sahip bulunuyorlarsa, bunu ispatlamak üzere) **topluca bana tuzak kurun, sonra da bana** (göz açacak kadar bile) **mühlet vermeyin!**

56- Muhakkak ki ben; benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allâh'a tevekkül ettim(; güvenip itimat ettim)!

Hareket eden hiçbir (canlı) **varlık yoktur ki; O onun perçemini yakalayıcı** (ve ona dilediğini uygulayıcı) **olmasın! Şüphesiz benim Rabbim** (hak ve adaleti temsil eden) **dosdoğru bir yol üzeredir.** (Bu yüzden Kendisine sığınanı zayi etmez ve hiçbir zâlimi cezasız bırakmaz.)

57- Eğer (bu davetime icabetten) **yüz çevirmekteyseniz, gerçekten de ben, kendisiyle**

size gönderilmiş olduğum şeyi size ulaştırdım. (Artık ben bu hususta yapmış olduğum bir ihmalden dolayı siteme maruz kalmam.) **Ama Rabbim** (bu inkârınız yüzünden sizi helak edecek de,) **sizin dışınızda bir toplumu** (yurtlarınıza ve mallarınıza sahip kılarak, sizin) **yerinize getirecektir. Zaten siz O'na hiçbir şeyle zarar veremezsiniz. Muhakkak benim Rabbim her şey üzerine** (hakkıyla gözetici ve koruyucu olan bir) **Hafiz'dir.** (Dolayısıyla yaptığınız hiçbir kötülük Kendisine gizli kalmayacağından, cezanızı ihmal etmesi ve beni sizin şerrinizden korumaması gibi bir şey O'ndan beklenemez.)"

58- (O inkarcı topluma azap edilmesine dâir) **emrimiz**(in vakti saati) **gelince, Hûd'u ve beraberinde iman etmiş olan kimseleri tarafımızdan** (kendilerine lütfettiğimiz imanın kazandırdığı) **büyük bir rahmetle kurtardık ve böylece onları çok ağır ve pek büyük bir azaptan kurtuluşa erdirdik.**

59- (Habîbim!) **İşte sana! Bunlar, o Âd** (halkı)dır ki **Rablerinin âyetlerini** (ve peygamberinin getirdiği mucizeleri) **bile bile inkâr etmişlerdir ve O'nun elçilerine isyan etmişlerdir, böylece onlar** (hakkı kabule yanaşmayan) **her çok inatçı zorbanın emrine tamamen uymuşlardır.**

60- **Böylece onlar işte bu dünyada da, kıyamet gününde de** (bütün rahmet ve hayırlardan uzaklaştırılarak) **büyük bir lanete tâbi tutulmuşlardır.**

İyi bilin ki; gerçekten Âd (kavmi), **Rablerini inkâr etmişlerdir. Agâh olun ki; Hûd'un kavmi olan Âd için** (tüm rahmetlerden) **tam bir uzaklık olsun** (ve böylece onlar pek büyük bir helake maruz tutulsun)!

61- **Semûd** (toplumun)a da (soyca) **kardeşleri Sâlih'i** (peygamber olarak gönderdik)! **O** (elçilik vazifesini alınca onlara) **dedi ki: "Ey kavmim! (Sadece) Allah'a ibadet edin! Sizin için O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur! O sizi yaratmaya topraktan başlamıştır ve size orada ömür vermiştir / size orayı imar gücü vermiştir** (de böylece siz binalar yaparak, kuyular açarak ve ağaçlar dikerek orayı mamur kılabilmişsinizdir) **/ sizden oranın imarını istemiştir / Öyleyse** (iman ederek) **Kendisinden bağışlanma talep edin, sonra da** (evvelce işlemiş olduğunuz şirk koşma suçunuzdan) **O'na tevbe edin!**

Gerçekten benim Rabbim(, tevbe edip iyi amel işleyenlere karşı rahmeti pek yakın olan bir) **Karîb'dir;** (Kendisine dua edenlerin isteklerine icabet eden bir) **Mücîb'dir.**

62- (Salih (Aleyhisselâm)ın bu nasihatlerini dinleyen müşrik kavmi, etkilenecek yerde, inkârlarını daha da artırarak) **dediler ki: "Ey Sâlih! İşte bu** (sözleri bize konuşma)ndan **önce gerçekten de sen** (bizi yönetecek ve her işte başvuracağımız bir müsteşar olacak diye) **bizim aramızda** (kendisine) **umut bağlanan** (ve dinimize uyum sağlaması beklenen) **bir kimse idin**(, ama bu tevhid davetinden sonra senden ümidi kestik). **Sen babalarımızın** (ve atalarımızın) **tapmakta olduğu şeylere tapmamızı mı bize yasaklıyorsun? Şüphesiz ki biz, senin bizi kendisine davet etmekte olduğun** (tevhide iman ve putları inkâr gibi) **şeylerden, elbette çok huzursuz edici pek büyük bir şüphe içindeyiz."**

63- (Salih (Aleyhisselâm) onların bu şirk doilu sözlerine karşılık) **dedi ki: "Ey kavmim! Gördünüz mü? (Söyleyin bakayım!) Eğer ben Rabbimden** (gelen ve davamın doğruluğuna şahitlik yapacak nitelikte olan) **açık bir delil üzere bulunmuş olduysam ve O bana tarafından** (peygamberlik gibi) **büyük bir rahmet ver misse** (ki öyledir); **şimdi ben** (elçiliğimi tebliğ görevinde gevşeklik yaparak) **O'na isyan edecek olursam bana Allâh'tan** (gelecek azaba karşı) **kim yardım ede bilir? Şu halde** (ben sizi dinleyip de Allâh'a isyan edersem.) **siz bana, zarara uğratmadan başka bir şey artırmış**

olmayacaksınız / **Böylece siz bana**, ('Muhakkak ki siz zarardasınız!' deme imkânı vererek, sizi) **hüsrana nispet etmekten başka bir şey artırmış oluyorsunuz! /**

Ey kavmim! İşte bu size (benim peygamberlik iddiamda doğruluğuma delâlet eden bir mucize ve) **bir âyet olarak, Allâh'ın** (maddî sebepler olmaksızın, sırf kudret eseriyle yaratıp kayadan çıkardığı) **dişi devesi dir! Artık onu bırakın da, Allâh'ın toprağında** (serbestçe) **yesin**(, içsin)! (Onu boğazlayıp öldürmek bir yana) **ona en ufak bir kötülük bile dokundurmayın sonra sizi** (üç günün ardında gelecek) **pek yakın bir azap yaka layıverir!"**

65- Fakat onlar (bu emre karşı geldiler de) **ayaklarını keserek** (işe başlayıp) **o dişi deveyi boğazladılar.**

Bunun üzerine (Sâlih (Aleyhisselâm) onlara) **dedi ki:"Yurdunuzda üç gün** (daha) **yaşayın!** (Ey suçlu insan!) **İşte sana! Bu, yalan olmayan bir vaaddir."**

66- (O müşriklerin azâbıyla ilgili) **emrimiz**(in vakti) **gelince; Sâlih'i ve beraberinde iman etmiş olan kimseleri tarafımızdan büyük bir rahmetle**(, korktuklarından) **kurtardık.** (Özellikle) **işte o** (müşriklerin sayhayla helâk edildikleri) **günün rüsvaylığından da** (hiç etkilenmeyecek derecede kendilerini selâmete çıkardık)! (Ya Muhammedi) **Şüphesiz senin Rabbin**, (dostlarını kurtarmaya yeterli güce sahip olan) **Kaviyy de**, (düşmanlarını helak ederek galibiyetini ilan eden) **Azîz de ancak O'dur.**

67- O (kâfirlik yaparak kendilerine) **zulüm yapmış olan kimseleri ise o** (Cibril'in) **sayha**(sı, içinde tüm yıldırımları, gök gürültülerini ve korkunç sesleri barındıran o müthiş nâra) **yakaladı da, böylece onlar** (helake uğramış ölümler hâlinde) **yurtlarında yere yapışıp kalanlara döndüler.**

68- Sanki onlar orada hiç ikamet etmemiştiler! Bilin ki; gerçekten de Semûd (kavmi), **Rablerini inkâr etmişler. Âğâh olun ki; Semûd için** (tüm rahmetlerden) **tam bir uzaklık olsun!**

69- Andolsun ki; muhakkak elçilerimiz (olan melekler) **İbrâhîm'e**(, bir çocuğu olacağı ve Lût kavminin helak edileceği) **müjde**(si)yle **geldiler de: "Selâm** (ve selâmet senin üzerine olsun)!" **dediler.**

O da: "(Size de) selâm (olsun)!" **dedi. Derken o, pişmiş bir buzağı getirmekte hiç gecikmedi!**

70- Ama o, ellerini ona uzanmaz bir halde görünce onları(n bu durumunu) **yadırgadı ve onlar yüzünden** (gelecek tehlikeden) **bir korku hissetti / bir korku**(yu içinde) **gizledi / Onlar** (İbrâhîm (Aleyhis-selâm)ın bu endişesini fark edince): **"Korkma! Şüphesiz ki biz Lût kavmin**(i helak etmeye) **e gönderildik!" dediler.**

71- (O esnada) **hanımı** (Sâre) **ise** (hizmet için perde arkasında) **ayakta idi**, (Lût kavminin helakine ve eşinin korkusunun gidişine sevinerek) **birden gülü verdi.**

Biz de onu (bu sevinçten daha büyük bir sürûra mazhar etmek için, onca yaşına rağmen kendisine ihsan edilecek) **İshâk** (isimli mübarek bir çocuk) **ile, İshâk'ın ardından da Ya'kûb** (nâmında bir torun) **ile müjdeledik.**

İbni Abbâs (Radıyallâhu anhûmâ)dan rivayete göre; Lût kavmini helak etmekle görevlendirilen Cibril, Mîkâil ve İsrâfil (Aleyhimüsselâm) çok güzel yüzlü delikanlılar şekline girip İbrâhîm (Aleyhisselâm)a uğradılar. O onları ilk başta tanıyamadı, zaten

tanısaydı, meleklerin yemediklerini ve içmediklerini bildiği için onlara yemek sunmazdı ve onlardan korkmazdı. Onların yemediklerini görünce sebebini sordu, melekler: "Biz para vermediğimiz yemeği yemeyiz!" deyince o: "Onun bir bedeli var, oda başında Allâh'ın adını anacaksınız, sonunda da O'na hamdedeceksiniz!" dedi. O zaman Cibril (Aleyhisselâm), Mikâil'(Aleyhisselâm)a bakarak: "Böyle bir kişiyi Rabbinin Halîl" seçmesi çok yakışmış!" dedi. Sâre (Radıyallâhu anhâ) İbrâhîm (Aleyhisseiâm)ın endişesinin gittiğini görünce sevinçten gülmeye başladı. İbrâhîm (Aleyhisselâm)ın Hâcer valideden onüç sene evvel İsmâil adında bir oğlu olmuştu. Ama doksanlı yaşlarına varmış olmasına rağmen çocuk sahibi olamamış olan Sâre valide İshâk isimli bir oğlu olacağı müjdesini alınca hayretini gizleyemeyerek bunun nasıl olacağını sordu, daha sonraki âyet-i kerîmelerde beyan edildiği üzere ona bu işin mucize kabilinden olacağı bildirildi.

72- O dedi ki: "Ey benim rüsvaylığım! (Şimdi senin zamanın! Vay başıma gelenler!) Ben mi doğuracaktım, oysa ben (doksan küsur yaşına ulaşmış) yaşlı bir kadını, işte bu da(, yüz küsur yaşına varmış) bir ihtiyar olan kocam! Şüphesiz işte bu, elbette pek şaşılacak bir şeydir!"

73- (Melekler) dediler ki: "(Ey Sâre! Sen birçok mucizelerin mahalli olan nübüvvet evinde yetişmişken) Allâh'ın emrinden(, kudretinden ve hikmetinden) sebep mi şaşkınlığa düşüyorsun? Ey Ehl-i Beyt! Allâh'ın (bütün hayırları getiren) rahmeti(, peygamberlik ve çocuk bağışlaması gibi tüm hayırları) ve bereketleri özellikle sizin üzerinize olsun! Şüphesiz ki O, (tüm işleri beğenilen ve bütün kullarının hamdlerini hak edecek kadar nimetler veren bir) Hamîd'dir; (ihsanı pek açık ve çok büyük olan, Mukaddes Zât'ı ise çok yüce ve şerefli olan bir) Mecîd'dir."

74- Kendisine o (çocuk) müjde(si) gelmişken, İbrahim'den korku gidince o, ("Orada imanlı kimseler bulunuyorken, nasıl onları hep birlikte helak edeceksiniz?" diye) Lût kavmi hakkında Bizim (elçilerimiz)le mücadele ediyordu.

75- Şüphesiz ki İbrahim, elbette (kendisine kötülük edenden intikam alma hususunda) hiç acele etmeyen, (insanların azaptan kurtulması için) çok âh eden ve (Allâh-u Te'âlâ'ya hakkıyla) yönelen bir kimseydi.

76- (O zaman melekler İbrahim (Aleyhisseiâm)a:) "Ey İbrahim! (Ne kadar merhametli olsan da,) işte bu (tartışma)ndan yüz çevir!

Hiç şüphesiz şu bir gerçek ki; Rabbinin (onların azabı hakkında kesinleşmiş kaderini ifade eden) emri muhakkak gelmiştir. Bir de onlar, reddedilemeyecek bir azap şüphesiz onlara gelicidir."(dediler.)

77- Elçilerimiz (İbrahim'in yanından ayrılıp) Lût'a gelince o, (livâtaya düşkün olan sapık kavminden) onlar(ı koruma endişesi) yüzünden üzüntüye kapıldı ve (kendisini) güç bakımından (yetersiz gördüğü için) onlar hakkında darlık çekti de: "İşte bu, (çok zor geçecek) pek sıkı bir gündür!" dedi.

78- Derken kavmi (güzel yüzlü, tüysüz delikanlılar şeklinde Lût (Aleyhisselâm)a misafir gelen melekleri görünce hiç utanıp sıkılmadan), kendisine doğru koşturulurcasına ona geldi. Zaten daha önce de onlar (erkek erkeğe sapık ilişki, kadınlara arkadan yanaşma ve kumar oynama gibi) kötü şeyler yapar olmuşlardı. (Korktuğu başına gelen Lût (Aleyhisselâm) bu durum karşısında onlara) dedi ki: "Ey kavmim! İşte bunlar benim (ümmetimin kadınlarıdır. Bir peygamber, ümmetinin babası makamında olduğundan, bunlar da benim) kızlarım (durumunda)dır ki, onlar sizin için pek temizdir! Artık

Allâh'tan hakkıyla sakının da, misafirlerim hususunda beni (mahcup ve) rûsvay etmeyin! İcinizden bir tane de mi doğru görüşlü adam yok (ki, hakkı anlasın da bâtılı bıraksın)?!"

79- Dediler ki: "Elbette sen bizim (şehvetimizi tatmin) için kızlarında hiçbir (rağbetimiz bulunmadığını ve erkeklerle cinsî münasebet bize yeterli olduğundan, kızlarıyla evlenmemizin bizce) hak (ve gerekli bir şey) olmadığını muhakkak bilmektesin! Ve gerçekten sen bizim istemekte olduğumuz şeyi de elbette bilmektesin!"

80- (Kavminin, bu azgınlıklarından vazgeçmeyeceğini anlayarak ümitsizliğe kapılan Lût (Aleyhisselâm)) dedi ki: "Keşke gerçekten benim için size karşı bir güç olsaydı, ya da ben çok güçlü bir dayanağa sığınabilseydim(, işte o zaman elbette bizzat kendi kuvvetimle, ya da sırtımı dayadığım o güç sahibinin desteğiyle sizi püskürtürdüm)!"

81- (Bunun üzerine melekler) dediler ki: "Ey Lût! Gerçekten de biz Rabbinin elçileriyiz! Onlar asla sana ulaş(ıp da bir kötülük yap)amazlar.

Sen gecenin bir parçasında ailenle birlikte (yola çıkıp) yürü! Ama sizden hiçbir kimse (arkasına bakmak için geri) dönmesin / geri kalmasın !

Ancak hanımın müstesna! Muhakkak şu bir gerçek ki; onlara isabet eden şey ona da isabet edicidir.

Şüphesiz onlara vaad edilen (azap) zaman(ı), sabah vaktidir. (Ne acele ediyorsun?) O (beklediğin) sabah gerçekten çok yakın değil midir?"

82- Bizim (, Lût kavminin helâkiyle ilgili azap) emrimiz gelince, (onların yaşadığı yedi adet şehri Cibril'in kanadıyla tersyüz ederek) oraların yukarısını aşağısı yaptık ve oraların üstüne katılmış çamurdan (azapları için hazırlanıp) istif edilmiş / peş peşe gönderilmiş / taşlar yağdırdık.

83- Rabbin katında (bulunup, O'ndan başka kimsenin bilemeyeceği gizli yerlerde, beyaz-kırmızı gibi alâmetlerle ve atılacağı kimsenin ismiyle damgalanarak) nişanlanmış olan (o taşları yağdırdık)!

Zaten on(lara isabet eden taş)lar o (şirk koşan) zâlimlerden (hiçbir zaman) asla uzak değildir.

84- Medyen (kavmin)e de (soyca) kardeşleri Şu'ayb'ı (peygamber olarak gönderdik)! O (elçilik vazifesini alır almaz, onlara) dedi ki: "Ey kavmim! (Sadece) Allâh'a ibadet edin! Sizin için O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur! Ölçek ve tartı (da ölçülüp tartılan eşya)yı eksik yapmayın! (Çünkü) şüphesiz ben sizi (buna muhtaç bırakmayacak) fazlaca bir (nimet ve) malla iç içe görmekteyim (ki bu nedenle siz eksik vermek bir yana, şükür için insanlara daha fazla vermelisiniz). Ama (bu günahattan vazgeçmemeniz durumunda) muhakkak ki ben (bir ferdinizi bile bırakmayıp hepinizi helak edecek olan) kuşatıcı bir günün azabından size karşı endişe duymaktayım!

85- Ey kavmim! Ölçeği ve mizanı (fazlasız-noksansız olarak tam bir) adaletle tamamlayın ve insanlara (hakları olan mal ve) eşyalarını noksan vermeyin. Bir de (onların haklarında eksiltmeye gidip de, hem dininizin hem de âhiretinizin yararları hususunda) bozgunculuk yapan kişiler olarak yer(yüzün)de fesat çıkartmayın.

86- (İnsanlara haklarını tamamen vermenizin ardından) Allâh'ın bıraktığı (kâr, haksız kazanç yoluyla biriktirmeye çalıştıklarınızdan) sizin için daha iyidir. Eğer inanan kimseler olduysanız(, helâl ve hayırlı olanı tercih etmeniz gerekir. Çünkü ölçü ve tartıda

noksanlık yaparak kazandıklarınız, hiçbir faydasını göremeyeceğiniz birtakım haramlardır ki, siz onlarda bir hayır bulunduğunu sansanız da onlar katıksız şerdirler. Ama bunun eseri, imanlı kimseler olmanız durumunda açığa çıkacaktır, yoksa zaten hiç bir muamelenizde hayır söz konusu olamaz!

Zaten ben sizin (günahlardan korunmanız için) **üzerinize asla bir bekçi değilim! / Ben** (amellerinizi sayıp karşılığını vermek üzere) **size karşı asla bir muhafız değilim! / (Eğer bu kötü işleri bırakmazsanız,) ben** (Allâh'ın nimetlerini) **sizin üzerinize asla bir koruyucu değilim! / "**

87- Dediler ki: "Ey Şu'ayb! Babalarımızın (ve atalarımızın) **tapmakta olduğu şeyleri ve mallarımız hakkında** (eksiltme ve artırma gibi) **dilemekte olduğumuz şeyi yapmamızı terk etmemizi sana** (çokça kıldığın) **namazın**(dan kaptığın vesvese ve akılsızlık) **mı emrediyor? Şüphesiz ki sen elbette** (acele davranmayan) **halîm(-selim) ve** (aklı kemâle ermiş,) **reşîd bir kimsesin!"**

O müşrikler aslında Şu'ayb (Aleyhisselâm)ı azgın ve sapık bir kimse olarak kabul ettikleri halde, kendisini bu sıfatların tam tersiyle niteleyerek onunla alay etmeyi kastetmişlerdir.

88- (Şu'ayb (Aleyhisselâm) onların bu alay dolu sözlerine karşılık) dedi ki: "Ey kavmim! Gördünüz mü? (Söyleyin bakayım!) **Eğer ben Rabbimden** (gelen ve davamın doğruluğuna şahitlik yapacak nitelikte olan) **açık bir delil üzere bulunmuş olduysam ve O bana**(, nübüvvet, hikmet ve helâl mal gibi) **sadece Kendisi tarafından** (lütfedilebilecek) **güzel bir rızık ihsan etmişse** (, peki şimdi, taptığınız putları ve yaptığınız günahları bırakmayı emretmemek ve peygamberlerin gönderiliş gayesine ters davranışta bulunmak gibi bir şey bana hiç yakışır mı?)!

Ben sizi kendisinden nehyetmekte olduğum o (ölçüde tartıda noksanlık yapmak gibi kötü bir) **şeye doğru yönelerek** (ve yasakladığım şeyi kendim yaparak) **size muhalefet etmek istemiyorum!**

Ben ancak gücüm yettiği sürece (nasihat ve vaazlarla sizi) **ıslah** (etmeyi) **arzuluyorum.**

Zaten benim (bu husustaki) **muvaffakiyetim ancak Allâh(-u Te'âlâ'nın yardımı) iledir.** **Ben** (tüm işlerimde, özellikle bu konuda) **ancak O'na** (güvenip) **tevekkül ettim ve ben ancak O'na yönelirim! / (Âhirette de) ancak O'na döneceğim! / (Bu gayemi gerçekleştirme hususunda) ancak O'na müracaat ediyorum! /**

89- Ey kavmim! Bana (düşmanlık ederek) **karşı gelmek sakın size, Nûh'un kavmine ya da Hûd'un kavmine veya Sâlih'in kavmine isabet etmiş olan şeylerin**(; boğulma, kasırgaya tutulma, zelzele ve sayhayla helak edilme türü dehşetli azapların) **bir ben zerinin size isabet etmesini kazandırmazsın.**

Zaten Lût'un kavmi (ne zaman, ne de mekân olarak) **sizden hiç de uzak değildir!**

90- Bir de siz (iman ederek) **Rabbinizden bağışlanma isteyin! Sonra da** (evvelce işlemiş olduğunuz şirk koşma günahınızdan) **O'na tevbe edin!**

Gerçekten benim Rabbim (tevbe edenlere karşı rahmeti pek büyük olan bir) **Rahîm'dir;** (dostlarını çok seven ve seven bir kişinin, sevdiğine yaptığı lütuf ve ihsanları onlara reva gören bir) **Vedûd'dur."**

91- (Bu kadar fesâhat ve belâğat harikası nasihatleri dinledikleri halde hiçbir etkilenme göstermeyen, fakat karşısında konuşacak bir güç de bulamayan o sapık kavim, yapılan öğütleri hafife almak ve peygamberiyle alay etmek üzere) dediler ki: "Ey Şu'ayb! (Biz

tevhid inancının gerekliliği ve alıp satarken eksik fazla yapmanın haram oluşu gibi konularda) **söylemekte olduğun şeylerden birçoğunu anlamıyoruz! Ve şüphesiz ki elbette biz seni aramızda** (hiç bir şeye gücü kuvveti yetmeyen) **bir zayıf olarak görüyoruz. Senin kabilen** (den hiçbir korkumuz yoksa da, bizim dinimiz üzere oldukları için nezdimizde itibarları vardır, o da) **olmasaydı, elbette seni taşılayarak öldürürdük!**

Zaten bize göre sen hiç de değerli biri değilsin (ki, bu itibarın seni recmetmemize mâni olsun. Bizim bunu yapmamıza mâni olan tek şey, dinimizden ayrılmayıp, seni bize tercih etmeyen yakınlarının hatırını saymamızdır)!"

92- (Şu'ayb (Aleyhisselâm) onların bu tehdit dolu sözlerine cevaben) **dedi ki: "Ey kavmim! Benim kabilem size göre Allâh'tan daha mı değerlidir ki,** (onların hatırına bana dokunmuyorsunuz da, Allâh-u Te'âlâ'nın yüce hatırını hiç hesaba katmıyorsunuz. Böylece siz) **O'nu aranızda** (bırakıp) **sırt arkasına atılmış** (değersiz) **bir şey edindiniz** (öyle mi)? (Ama) **şüphesiz ki benim Rabbim sizin yapmakta olduğunuz şeyleri,** (ilmiyle de kudretiyle de çepeçevre kuşatan bir) **Muhî'tir.**

93- Ey kavmim! Siz (kâfirlik ve bana karşı düşmanlık hususunda) **olanca gücünüz / konunuz / üzere çalış**(ıp çabalay)ın. **Şüphesiz ben de** (yolumda sebat edip, size karşı direnişte olanca gücümle) **çalışıcıyım. Pek yakında bileceksiniz, kimmiş o kimse ki, kendisini rezil edecek azap ona gelecektir, bir de kimmiş o yalancı?**

Öyleyse (sizi tehdit ettiğim şeylerin gerçekleşeceği zamanı) **bekleyin, şüphesiz ben de sizinle birlikte** (bunu) **gözleyiciyim!"**

94- (O müşriklerin azâbıyla ilgili) **emrimiz**(in vakti) **gelince; Şu'ayb'ı ve beraberinde iman etmiş olan kimseleri tarafımızdan büyük bir rahmetle,** (korktuklarından) **kurtardık. O** (kâfirlik yaparak kendilerine) **zulüm yapmış olan kimseleri ise o** (Cibril'in) **sayha**(sı, o içinde tüm yıldırımları, gök gürültülerini ve korkunç sesleri barındıran müthiş nâra) **yakaladı da, böylece onlar** (helake uğramış ölümler hâlinde) **yurtlarında yere yapışıp kalanlara döndüler.**

95- Sanki onlar orada hiç ikâmet etmemiştiler! Agâh olun! Semûd (kavmi tüm rahmetlerden) **uzak olduğu gibi, Medyen** (halkı) **için de** (tüm hayırlardan) **büyük bir uzaklık olsun** (ve böylece onlar pek büyük bir helake uğratılsın)!

96- Andolsun ki; muhakkak Biz Mûsâ'yı(; asâ, bembeyaz el, tûfân, çekirge, bit-pire, kurbağa, kan, mahsullerin ve canların noksanlaştırılması olarak sıralanan dokuz mucizeden oluşan) **âyetlerimizle, bir de** (özellikle ejderhaya dönüştüğünde binlerce büyücünün ortaya koyduğu malzemeleri yutan asâ gibi) **pek açık ve güçlü bir delille gönderdik.**

Bu mucizelerin tafsilatı için bakınız: A'râf sûresi; 133.

97- Firavun'a ve ulu adamlarına! Fakat onlar (Mûsa'nın emrini terk ettiler de) **Firavun'un emrine / işine / iyice uydular. Hâlbuki Firavun'un emri / işi /,** (güzel bir neticeyle sonuçlanmaya) **hiç de elverişli bir şey değildi / (doğru yola) irşâd eden bir şey değildi / doğru ve düzgün bir şey değildi !**

98- O (Firavun), **kıyamet gününde kavminin önüne geçecektir, artık o onları** (suya götürür gibi) **o ateşe** (kesinlikle) **girdirmiştir.** (Susuzluğu giderme ve ciğerleri soğutma gayesiyle) **varılacak su olarak, ne de kötü bir yerdir o** (ciğerleri yakıp tutuştu)rası (cehennem)!

99- O (Firavun'a uya) **nlr işte bunda da, kıyamet gününde de** (bütün rahmet ve hayırlardan uzaklaştırılarak) **büyük bir lanete tâbi tutulmuşlardır.** (Bunun bir neticesi olarak dünyada peşlerinden gelecek ümmetler tarafından, âhirette ise tüm mahşer halkınca lanet ve bedduaya çarptırılacaklardır.) **Bu** (türlü beddualara maruz kalmak) **ise, bağış olarak verilen ne kötü bir yardımdır!**

100- (Habîbim!) İşte sana! Bu(nca kıssa), **o** (helak edilen) **şehirlerin** (halkının) **haberlerinden bir kısmıdır ki, onu sana anlatmaktayız!**

Oralardan (dik duran başak gibi hâlâ) **ayakta dur**(mayı başar)**abilen de vardır, biçilmiş** (ekin gibi tamamen izleri kayb)**olan da!**

101- Böylece Biz (kendilerini helak ederek) **onlara zulüm yapmadık, velâkin onlar** (kendilerini helak ettirecek günahlar işleyerek) **nefislerine zulümde bulundular.**

Fakat senin Rabbinin (azap) emri geldiğinde, onların Allâh'ı bırakıp da tapmakta oldukları o (bâtıl) ilâhları(, başlarına gelen azabı kaldırmak için) kendilerinden hiçbir şeyi savuşturamadı. Böylece onlar bunlara, zarara uğratma dışında bir artış da yapamadılar.

102- (Rasûlüm!) İşte sana! Kendileri(nin halkları müşrik ve) zâlim olan memleketleri yakaladığı zaman, Rabbinin yakalayışı böylece (pek çetin)**dir!**

Gerçekten de O'nun yakalaması çok acı vericidir, pek şiddetlidir (ki, ona çarpılanın kurtuluşu asla beklenemez)!

103- (Ey Nebiyy-i zî şânım!) İşte sana! Muhakkak ki bu (şekilde geçmiş ümmetlerin yakalanışın)**da, âhret azabından korkmuş bulunan kimse için elbette pek büyük bir âyet** (ve ibret) **bulunmaktadır.** (Zira günahkârların dünyada çarpıldığı azabı gören kimse, mecburen onları âhirette bekleyen görülmemiş azapları düşünecek ve onların yaptıklarını terk edecektir.) **İşte sana! O** (kıyamet günü), **insanların kendisi**(nde hesaba çekilip, karşılıklarını almak) **için toplanmış olduğu pek büyük bir gündür! Ve yine işte sana! O,** (herkes tarafından) **hazır bulunulan çok büyük bir gündür! / Şâhitleri bol olan bir gündür. /**

104- Biz onu(; o istisnasız herkesin kendisinde toplanıp birbirine şahitlik yapacağı kıyamet gününü,) **ancak sayılı** (az) **bir süre**(nin bitmesini takdir ettiğimiz) **için geciktiriyoruz.**

105- O (beklenen süre bitip, kıyametin kopma zamanı) **geleceği gün, O** (Allâh-u Sübhânehû)**nun izni olmadıkça hiçbir nefis konuşamayacaktır.** (Mahşerde toplanacak) **o(la)nlardan** (İlâhî tehdit gereği azaba çarptırılacak bedbaht ve) **şakî(ler) de vardır;** (vaad-i ilâhî muktezâsınca kendisine cennet vacip olan bahtiyar ve) **sa'îd(ler) de!**

106- Artık o kimseler ki (kâfirliği tercih ettikleri için, haklarında bedbahtlık kararı verilerek) **şakî olmuşlardır; işte o** (cehennem) **ateş(in)in içerisindedirler.**

Onlar için orada(, merkebin anırmasının başlangıç ve bitişini andıran) **güçlü ve zayıf birtakım sesler vardır** (ki bu onların gam ve kederlerinin bir alâmetidir). */ (Kalbini sıkıntı istila edip ruhu daralan kişilerin yaptığı gibi) uzun uzun nefes alıp verme vardır / (pişmanlık ifade eden) yüksek bir hırıltı ve bitmeyen bir ağlama vardır /*

107- (Sonu olmayan âhiretin) gökler(j) ve yer(leri) durdukça (o kâfirler) **orada**(ki sıcak tabakada) **ebedî kalıcılar olarak** (bulunacaklardır)!

Ancak senin Rabbinin(, cehennemın soğuk tabakasıyla azap etmeyi) dilemiş olduğu süre müstesna! / Ancak Rabbinin(, günahları yüzünden önce cehenneme sokmayı, sonra da imanları nedeniyle oradan çıkarıp cennete kavuşturmayı) dilemiş olduğu (Müslüman) kimseler müstesna! /

Gerçekten senin Rabbin, (iyiler ve kötüler hakkında yapmayı) dilemekte olduğu şeyleri (hiçbir itiraz ve engellenmeyle karşılaşmaksızın) tam manasıyla yapan bir Zât'tır.

108- Ama o kimseler ki (iman ve sâlih amellerle yaşayıp öterek) sa'îd kılınmışlardır; İşte (onlar da ardı arkası) kesilmeyen bir bahşış olmak üzere (âhiretin) gökleri ve yer(leri) durdukça içerisinde ebedî kalıcılar olarak cennettedirler! Ancak senin Rabbinin dilemiş olduğu (şekilde kabirde ve mahşerde kalacakları) süre müstesna!

109- (Habîbim! İnsanların başına geleceklerden haberdâr edildiğine göre,) artık sen işte şunların tapmakta oldukları şeyler(in, kendilerine zarar verip, fayda vermeyeceğın)den hiçbir şüphe içinde bulunma!

(Çünkü) onlar ancak, babalarının (ve atalarının) daha önce tapmakta olduğu gibi(, körü körüne taklide dayanan birtakım zararlı) ibadet(ler) yapıyorlar.

Şüphesiz ki Biz onlara(; dünyada kendilerini azdıracak rızıktan ve âhirette sebep olacağı azaptan) nasiplerini eksiltilmemiş olarak elbette tastamam vericileriz.

110- Andolsun ki; muhakkak Biz Musa'ya o (Tevrat) kitabı(nı) verdik; fakat gerçekten onda da ihtilaf edil(erek, bir kısmı tarafından kabul görüp, diğer birtakımlarınca inkâr edil)di. Eğer (inkarcılara cezaları peşin verilmeyip, âhirete tehiriyle ilgili, ezelde) Rabbin tarafından geçmiş olan (kararı ifade eden) bir kelime bulunmasaydı, elbette (haksızların belası çarçabuk verilip herkese gösterilir ve böylece hidâyet ehliyle, sapıkların) aralarında (çoktan) hüküm verilmiş olurdu. Şüphesiz ki o (senin kavminden kâfir ola)nlar elbette o (başlarına gelecek azaptan ve bunu bildiren Kur'â)ndan dolayı çok huzursuz edici pek büyük bir şüphe içindedirler.

111- Şüphesiz ki (o mümin ve kâfir olanlardan) hepsi de, andolsun ki; Rabbin onlara amellerini(n karşılığın) elbette tastamam verecektir. Gerçekten O onların yapmakta olduğu şeyleri(n görünen-görünmeyen tüm yönlerini hakkıyla bilen bir) Habîr'dir.

112- (Habîbim!) Artık sen (Kur'ân-ı Kerîm'de) emrolunduğın gibi (inançlarında ve amellerinde) dosdoğru ol! Seninle birlikte (şirkten ve inkârdan) tevbe (ederek İman) etmiş olanlar da (hiçbir bâtıla meyletmeksizin ve hakları zayi etmeksizin dosdoğru olsunlar)!

Siz(in için belirlenen sınırları aşarak) azgınlık da etmeyin! Zira şüphesiz ki O, yapmakta olduğunuz şeyleri (hakkıyla görüp karşılığın verecek olan bir) Basîr'dir.

113- O (şirk koşarak) zulüm işlemiş olan kimselere(, onlar gibi giyinip kuşanmak ve kendilerine değer vermek gibi basit gördüğünüz şeylerle de olsa) en ufak bir meyil dahi göstermeyin, sonra (onları yakacak olan) o ateş size de dokunur. Sizin için Allâh'tan başka yardımcılar da yoktur (ki sizi O'nun azabından koruyabilsin)!

Sonra (kâfirlere meyledenlere azap edeceğini açıklayan O Allâh tarafından da) yardım olunmazsınız!

114- (Habîbim!) Gündüzün iki ucu (olan öğle ve ikinci zamanı)nda ve (sabah vakti ile akşam-yatsı gibi) gecenin (gündüze) yakın (olan) bazı saatlerinde o (farz olan beş vakit) namazı dosdoğru kıl! Şüphesiz ki o (beş vakit namaz gibi) güzel ameller, kötü işleri(n

vebalini) **giderirler. İşte sana!** (İstikamet emrinden) **bu**(raya kadar anlatılanlar). **Öğüt alanlar için büyük bir vaazdır.**

115- (Habîbim! Kâfirlerin eziyetlerine karşı da sabret, namaz gibi ağır ibadetlere devam edip, günahlardan sakınmayı sürdürmeye de) **sabret! Şüphesiz ki Allâh** (yaptıkları tüm amellerde. Kendisini görür gibi bir ihlâsa sahip olan) **o muhsin kimselerin mükâfatını boşa çıkarmaz!**

116- Sizden önceki asırlar (halkı) **içerisinden kalıcı bir haslet** (olan akl-ı selîme ve isabetli görüş)e **sahip kimseler / fazilet** (ve erdem) **sahipleri / bulunsaydı da yer**(yüzün)**de** (insanları günahlardan, bozgunculuk ve) **fesattan alıkoysalardı ya! Lâkin onlar arasından kurtarmış olduğumuz pek az kimse müstesna!** (Çünkü onlar kötülükleri engelleme vazifesini sürdürdüler. Ama ekserisi bu vazifeyi ihmal ettiler.) **O** (münkerden nehyetme vazifesini terk ederek büyük bir) **zulümde bulunmuş olan kimseler** (âhiret derdini bıraktılar da sadece) **kendisi sebebiyle rahata erdirildikleri** (servet ve güzel yaşam gibi dünyevî) **şeylerin ardına iyice düştüler ve böylece daha** (birçok günaha bulaşan ve bunun verdiği rahatlıkla, cürümlerin en büyüğü olan şirk günahını dahi irtikâb etmekten çekinmeyen) **suçlu kimseler oldular.**

117- (Habîbim!) **Senin Rabbin** (gibi zulmün zerresinden dahi münezzehe olan Âdil bir Zât) **o memleketleri, hem de halkı** (iyi yolda bulunan ve güçleri nispetinde vaaz-u nasihatlere devam ederek) **ıslâh**(a gayret) **edici kimselerken**(, suçsuz insanları helak etmek gibi) **büyük bir zulümle asla helak edecek değildir!**

118- Rabbin (herkesin hak dinde birleşeceğini ve bir ferden bile kâfirliği seçmeyeceğini ezelde bilseydi de, bunun böyle gerçekleşmesini) **dileseydi, elbette tüm insanları** (doğru yolda ittifak eden) **tek bîr ümmet yapardı.**

Ama onlar(ın bazıları hakkı bularak hidâyete ermiş, birtakımları da bâtılda ısrar ederek görüş ayrılığına düşmüş) **ihtilaf edici kimseler olarak dâim olacaklardır!**

119- Lâkin senin Rabbinin acımış olduğu kimseler müstesna! (Çünkü İlâhî rahmet gereği onlar bazı içtihadı konularda görüş ayrılığına düşebilirlerse de, zaruri inanç meselelerinde sürekli birleşirler.)

İşte sana! Zaten O (Allâh-u Te'âlâ) **onları sadece bunun** (gerçekleşmesi) **için yaratmıştır.** (Tâ ki onlar hür iradeleriyle yaptıkları tercihler doğrultusunda birtakım inanç ve amellere sahip olsunlar da, neticede karşılığını görsünler.) **/ O onları sırf bunun** (mazharı olarak rahmete nail kılınmaları) **için yaratmıştır. /**

(İşte) **böylece Rabbinin:**

"Andolsun ki; mutlaka cehennemi cinler ve insanlar(ın kâfir ve isyankârların)**dan topluca dolduracağım!"** (şeklindeki hükmünü bildiren) **kelimesi** (yerini bulmuş ve) **tamama ermiştir.**

120- O (ümmetleri tarafından inkârla karşılanıp, büyük eziyetlere maruz kalmış bulunan kıymetli) **peygamberlerin haberlerinden her birini, o kendisiyle senin gönlüne** (sabır ve) **sebat vereceğimiz şeyleri böylece sana peş peşe anlatmaktayız.**

İşte bu (sûrenin kıssaları)**nda sana, o** (yaşanmış pek çok) **hak** (ve hakikatleri ihtiva eden bilgiler), **büyük bir vaaz**(-u nasihat), **inanmayanlar için de iyi bir öğüt gelmiştir.**

121- (Habîbim!) **İman etmeyen** (ve inananların helakini bekleyen) **o (zâlim) kimselere de ki:**

"Siz (kâfirlik ve bana karşı düşmanlık hususunda) olanca gücünüz / konumunuz / üzere çalış(ıp çabalay)ın. Şüphesiz ki biz de (yolumuzda sebat ederek, olanca gücümüzle size karşı direniş için) çalışıcılarız.

122-Siz (bizim başımıza musibetler yağmasını) bekleyin! Gerçekten biz de (sizden önce geçen kâfirlerin başına gelenlerin bir benzerine çarptırılmanızı) bekleyicileriz!"

123- Göklerin ve yerin (tüm gizli kapalı) gayb(lar)ı(nın gerçek bilgisi) ancak Allâh'a aittir. (Habîbim! Senin ve düşmanlarının halleri dâhil) işlerin tümü ancak O'na döndürülecektir. Öyleyse O'na ibadet et ve (düşmanlarından seni koruması için) O'na tevekkül et!

Zaten senin Rabbin, sizin yapmakta olduklarınızdan asla gafil (ve habersiz) değildir. (Dolayısıyla herkese hak ettiği karşılığı verecektir.)

KUR'ÂN'I MECÎD
VE
TEFSİRLİ
MEÂL-İ ÂLÎSÎ

Mahmud Ustaosmanođlu